

คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา

นายจิรายุ มกราทันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE COURT'S ORDER DURING THE TRIAL
IN CRIMINAL CASE**

Mr. Jirayu Mokkaraphan

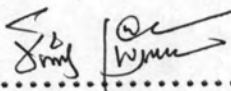
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2006
Copyright of Chulalongkorn University**

491585

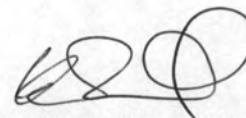
หัวข้อวิทยานิพนธ์ คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา
โดย นายจิรายุ มกราพันธ์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์

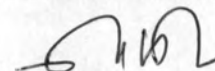
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

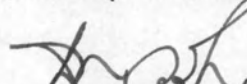

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

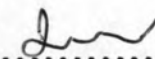
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุชาติ ทนินซ้อน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ธนกร วรปรัชญากุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์มนู รั้ววัฒนกุล)

จรรยา มกรพันธ์ : คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา
(THE COURT'S ORDER DURING THE TRIAL IN
CRIMINAL CASE) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.ปรีชา ศรีวนิชย์,
116 หน้า.

ในปัจจุบันบทบัญญัติในเรื่องคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาคงบัญญัติไว้แต่เพียงสั้นๆ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 196 ว่า “ คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ และมีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย” จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าไม่ได้กล่าวถึงเรื่องดังต่อไปนี้

1. นิยามความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา
2. กระบวนการอุทธรณ์ คำสั่งระหว่างพิจารณาว่าด้วยการโต้แย้ง
3. การนำข้อยกเว้นในเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่งมาใช้บังคับ
4. ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา

จากความไม่ชัดเจนดังกล่าวนี้ย่อมทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหาในด้านการตีความ ปัญหาในด้านสิทธิและเสรีภาพของจำเลยที่ยังถูกคุมขังอยู่ในระหว่างพิจารณา ปัญหาความล่าช้าของคดีและการประวิงคดีของคู่ความ เป็นต้น

ดังนั้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาถึงแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทั้งนี้จะศึกษาในเชิงวิเคราะห์โดยมีการนำระบบกฎหมาย ปรัชญาและเจตนารมณ์ในการดำเนินคดีรวมทั้งแนวคิดของระบบกฎหมายต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้เกิดความชัดเจนซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาขาวิชา .....นิติศาสตร์.....   ลายมือชื่อนิสิต *จรรยา มกรพันธ์* .....

ปีการศึกษา .....2549.....   ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ปรีชา ศรีวนิชย์* .....

478 62179 34 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : ORDER/THE TRIAL/CRIMINAL CASE

JIRAYU MOKKARAPHAN : THE COURT'S ORDER DURING THE TRIAL IN
CRIMINAL CASE. THESIS ADVISOR : PAREENA SRIVANIT ,Ph.D. 116 pp.

Currently, the only provision relating to an interlocutory order in criminal case, provides that where an interlocutory order does not entail the conclusion of a trial, no appeal can be lodged against it unless there is a judgment or order on the main issue and an appeal is also lodged against such judgment or order. This thesis finds that, the followings were not mentioned;

1. Definition of an interlocutory order in criminal case.
2. Procedure of appeal of an interlocutory order regarding an objection.
3. Application of an exception in appealing an interlocutory order in civil case.
4. Exceptions in appealing an interlocutory order in criminal case.

Lacking of the above mentioned issues has resulted in many problems such as problem in construing the law, in securing rights and freedoms of a defendant detained during the trial, and in dealing with prolonged cases and delaying tactics of parties.

This thesis analytically studied Thai legal systems, philosophy of law, underlying reason of criminal proceedings, as well as theories of international legal system and used them as guidelines to amend the relevant laws in order to resolve such problems effectively.

Field of study.....LAWS..... Student's signature.....

Academic year.....2006..... Advisor's signature.....

The image shows two handwritten signatures. The first signature is a simple, stylized line, likely belonging to the student. The second signature is more complex and cursive, likely belonging to the advisor, Pareena Srivanit.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ท่านอาจารย์ สุชาติ ทนินช้อน ผู้พิพากษาศาลอาญา ท่านอาจารย์มนู รั้ววัฒนกุล ที่ปรึกษากฎหมายระดับ Partner ของบริษัทเบเคอร์ แอนด์ แม็คเค็นซี จำกัด และท่านอาจารย์ ดร.ธนกร วรปรัชญากุล พนักงานอัยการฝ่ายกองคุ้มครองสิทธิ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามารับเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้แนวทางและข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์จร อำนวยวัฒนา อติศประธานศาลฎีกา ท่านอาจารย์วิเชียร โบราณวัฒน์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญาที่ได้กรุณาให้ความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณท่านพิรธ พรวินิช (นิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ LL.M. University of Michigan, Ann Arbor) ผู้พิพากษาประจำศาลแพ่งที่ได้กรุณาจัดหาข้อมูลในส่วนของระบบกฎหมาย Common law มาให้ผู้เขียน รวมทั้งต้องขอขอบคุณนางสาวอภิญา มกราพันธุ์ (รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ที่ได้กรุณาช่วยจัดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ผู้เขียนขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ทุกท่านซึ่งผู้เขียนไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมด

คุณความดีใดๆ จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แก่บิดา มารดา คุณลุงเกษม จันทมนัส ตลอดจนพระอุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์ ผู้ซึ่งให้การศึกษาและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่ผู้เขียนเสมอมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
บทที่ 2 แนวคิดในเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา.....	10
2.1 สิทธิของคู่ความในการอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีอาญา.....	10
2.1.1 สิทธิของคู่ความในการอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีอาญาคตาม	
กฎหมายไทย.....	14
2.1.1.1 ข้อสังเกตในเรื่องสิทธิของคู่ความในการอุทธรณ์.....	16
2.1.1.2 ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์.....	20
2.1.2 สิทธิของคู่ความในการอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีอาญาคตาม	
กฎหมายของประเทศสหรัฐ.....	23
2.2 แนวคิดในเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา.....	26
บทที่ 3 การกำหนดนิยามความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา.....	28
3.1 ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาคตามกฎหมายไทย.....	28

3.1.1	ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา.....	31
3.1.1.1	คำสั่งใด ๆ ซึ่งศาลได้มีคำสั่งหลังจากที่มีการรับคำฟ้องแล้ว.....	31
3.1.1.2	คำสั่งใด ๆ ของศาลก่อนมีคำพิพากษา.....	33
3.1.1.3	คำสั่งที่ไม่ทำให้คดีเสร็จไปจากศาล.....	34
3.1.1.4	คำสั่งระหว่างพิจารณาในชั้นอุทธรณ์และฎีกา.....	35
3.1.1.5	ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดนิยาม ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาไว้.....	37
3.1.2	ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่ง.....	38
3.2	ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาคตามกฎหมายของประเทศ สหรัฐอเมริกา.....	41
3.2.1	หลักเกณฑ์ทั่วไปของคำสั่งระหว่างพิจารณา.....	41
3.2.2	วิธีการพิจารณาว่าคำสั่งใดเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา.....	42
3.2.3	ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาคตามกฎหมายของประเทศ สหรัฐอเมริกา.....	44
3.3	ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาคตามกฎหมายของประเทศ ฝรั่งเศส.....	44
3.4	วิเคราะห์ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาคตามกฎหมายไทย เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐและประเทศฝรั่งเศส.....	45
บทที่ 4	กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา.....	46
4.1	กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาคตามกฎหมายไทย.....	46
4.1.1	กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา.....	46
4.1.1.1	การโต้แย้งคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา.....	46

ก. แนวคิดที่ว่าคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาต้องถูก ได้แย้ง.....	46
ข. แนวคิดที่ว่าคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาไม่ต้องถูก ได้แย้ง.....	47
4.1.1.2 การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ.....	50
4.1.1.3 กำหนดเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา.....	51
4.1.1.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดในเรื่อง กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาไว้.....	52
4.1.2 กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่ง.....	52
4.1.2.1 การได้แย้งคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่ง.....	54
4.1.2.2 กำหนดเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา.....	57
4.1.3 เปรียบเทียบคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่งและคดีอาญา.....	58
4.1.3.1 ลักษณะของคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่งและ คดีอาญา.....	58
4.1.3.2 กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างการพิจารณาในคดีแพ่ง และคดีอาญา.....	59
4.1.4 การนำหลักและข้อยกเว้นในเรื่องคำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีแพ่งมา ใช้ในคดีอาญา.....	60
4.1.4.1 การพิจารณาในส่วนของแนวคิดและปรัชญาในการดำเนินคดี ที่อยู่เบื้องหลัง.....	60
4.1.4.2 การพิจารณาในส่วนของที่มาและนิติวิธี.....	61
4.2 กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาคตามกฎหมายของ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	68
4.3 กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาคตามกฎหมายของ ประเทศฝรั่งเศส.....	70
4.4 วิเคราะห์กระบวนการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาตามกฎหมาย ไทย เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐและประเทศฝรั่งเศส.....	71

บทที่ 5	ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา.....	73
5.1	ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาตาม กฎหมายไทย.....	73
5.1.1	ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว โดยเฉพาะ.....	73
5.1.1.1	คำสั่งปรับผู้ประกัน.....	73
5.1.1.2	คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว.....	77
5.1.2	ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาใน กรณีที่กฎหมายยังไม่ได้บัญญัติไว้.....	80
5.1.2.1	คำสั่งเรื่องละเมิดอำนาจศาล	80
5.1.2.2	คำสั่งเพิกถอนการปล่อยชั่วคราว.....	81
5.1.2.3	คำสั่งควบคุมกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย.....	82
5.1.3	ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดข้อยกเว้นในการ อุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาไว้.....	84
5.2	ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาตาม กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	85
5.2.1	หลักเกณฑ์ที่ก่อให้เกิดข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่าง พิจารณา (Collateral exception).....	85
5.2.2	ตัวอย่างคำสั่งที่เข้าข้อยกเว้นที่ให้อุทธรณ์คำสั่งระหว่าง พิจารณา.....	86
5.2.3	ตัวอย่างคำสั่งที่ไม่เข้าข้อยกเว้นที่ให้อุทธรณ์คำสั่งระหว่าง พิจารณา.....	90
5.3	วิเคราะห์ข้อยกเว้นในการอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาตามกฎหมายไทย โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	92

	หน้า
บทที่ 6	
แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยคำสั่งระหว่างพิจารณา	
ในคดีอาญา.....	93
6.1 การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนนิยามความหมาย.....	93
6.2 การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนกระบวนการอุทธรณ์.....	96
6.3 การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนข้อของข้อยกเว้นที่ให้	
อุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา.....	99
บทที่ 7	
บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	102
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก	112
ภาคผนวก ข	114
ภาคผนวก ค	115
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	116